

Sygn. akt I C 589/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lutego 2016 r.

Sąd Rejonowy w Wysokiem Mazowieckiem I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Małgorzata Kulikowska

Protokolant: Beata Łapińska

po rozpoznaniu w dniu 24 lutego 2016 r. w Wysokiem Mazowieckiem

na rozprawie

sprawy z powództwa Gminy S.

przeciwko I. G.

o naruszenie posiadania

I. Powództwo oddała.

II. Zasądza od powódki Gminy S. na rzecz pozwanego I. G. kwotę 173 zł (sto siedemdziesiąt trzy złote) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 589/15

UZASADNIENIE

Powódka Gmina S. wniosła o zakazanie pozwanemu I. G. naruszania części działki gruntu nr (...) o obszarze około 100 m² położonej we wsi S., będącej w posiadaniu powodowej Gminy, oznaczonej na załączonej do pozwu mapie kolorem żółtym, w szczególności by zaniechał grodzenia tego gruntu stałym, betonowym płotem. Ponadto wniosła o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów procesu według norm przepisanych i nadanie wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności. W uzasadnieniu powódka wskazała, że pozwany narusza posiadanie działki poprzez grodzenie jej stałym, betonowym płotem. Działka ta, przylegająca do drogi gminnej oznaczonej nr (...) od kilkudziesięciu lat służyła (...) i stanowiła część drogi gminnej. W 2014 r. Sąd Rejonowy w Wysokiem Mazowieckiem dokonał rozgraniczenia działki nr (...) stanowiącej własność pozwanego z drogą gminną nr (...) i po rozgraniczeniu pozwany rozpoczął jej grodzenie, czym naruszył posiadanie części tej działki, z której korzystali wszyscy mieszkańcy. Powódka wskazała, że wyrażała sprzeciw i wzywała pozwanego do odstąpienia od grodzenia, jednak bezskutecznie.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa i obciążenie powódki kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Podniósł, że nie można mówić o żadnym naruszeniu posiadania, gdyż po sprawie rozgraniczeniowej, która toczyła się przed tutejszym Sądem nastąpiło w dniu 29 września 2015 r. formalne wprowadzenie na grunt pozwanego, przy udziale komornika oraz przedstawicieli Gminy i geodety.

Sąd ustalił, co następuje.

Postanowieniem z dnia 29 września 2014 r. sygn. akt VI Ns 82/13 Sąd Rejonowy w Zambrowie VI Zamiejscowy Wydział Cywilny w W. Mazowieckiem rozgraniczył nieruchomości położoną w obrębie Nr (...) S. oznaczoną w ewidencji

gruntów jako działka numer (...), o powierzchni (...), dla której w tut. Sądzie jest prowadzona księga wieczysta nr (...), stanowiącą własność I. G., s. K. i J. z nieruchomości sąsiednią oznaczoną w ewidencji gruntów numerem (...), o powierzchni (...), dla której w tut. Sądzie jest prowadzona księga wieczysta nr (...), stanowiącą własność Gminy S. - wzdłuż linii wyznaczonej punktami: 05-54a-54-65-29-27-24-24a-C-B-A, które to punkty wykreślone zostały na mapie sytuacyjnej przedmiotu rozgraniczenia sporządzonej przez geodetę W. B. (Nr ew.zgł. (...); Nr K.: (...)- (...)) z dnia 26 marca 2014 r. - załącznik nr 3a do opinii, którą to mapę uznał za integralną część niniejszego orzeczenia. Powyższe postanowienie uprawomocniło się 21 października 2014 r.

W dniu 18 sierpnia 2015 r. I. G. wystąpił do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wysokiem Mazowieckiem K. Ł. z wnioskiem egzekucyjnym o dokonanie czynności egzekucyjnej polegającej na rozgraniczeniu nieruchomości na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Zambrowie VI Zamiejscowego Wydziału Cywilnego w W. Mazowieckiem z dnia 29 września 2014 r. sygn. akt VI Ns 82/13, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności 10 sierpnia 2015 r. W sprawie tej zarejestrowanej pod sygn. akt Km 1347/15 w dniu 29 września 2015 r. nastąpiło wprowadzenie na grunt pozwanego przez Komornika Sądowego, przy udziale biegłego geodety i przedstawicieli powódki, zgodnie z granicą wyznaczoną powyższym prawomocnym postanowieniem tut. Sądu o rozgraniczeniu nieruchomości o nr (...) i (...) położonych w S., dotyczyło to również części działki gruntu nr (...), objętej przedmiotowym powództwem. Od tego momentu część działki nr (...), której dotyczy niniejszy pozew znajduje się w posiadaniu pozwanego. Po wprowadzeniu pozwanego na przedmiotowy grunt zaczął on wznosić ogrodzenie swojej działki zgodnie z granicą wytyczoną przez geodetę w trakcie czynności egzekucyjnej rozgraniczenia nieruchomości.

W dniu 30 września 2015 r. powódka zwróciła się do pozwanego, aby zaprzestał prowadzonych prac ogrodzeniowych na części działki nr (...) we wsi S. w granicach linii rozgraniczającej działki (...) zatwierdzonej postanowieniem Sądu Rejonowego w Zambrowie VI Zamiejscowego Wydziału Cywilnego w W. Mazowieckiem z dnia 29 września 2014 r. sygn. akt VI Ns 82/13 - w części oznaczonej punktami: 52-53-54a-05 i 039.

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie następujących dowodów: dokumenty i zdjęcia (k. 4-9, 18-21), zeznania świadków: A. G. (k. 23), J. G. (k. 23-23v), H. T. (k. 23v), Z. M. (k. 23v), M. K. (k. 23v-24), T. T. (k. 24), J. B. (k. 24), akta sprawy tut. Sądu o sygn. akt VI Ns 82/13, akta Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wysokiem Mazowieckiem K. Ł. sygn. Km 1347/15.

Sąd zważył, co następuje.

Materiał dowodowy w postaci złożonych do akt niniejszej sprawy dokumentów i zdjęć oraz akt spraw dołączonych, nie budził wątpliwości, co do jego wiarygodności. Wiarygodność tych dowodów nie była podważana. Żaden z zainteresowanych nie kwestionował prawdziwości, autentyczności lub/i treści dokumentów znajdujących się w aktach tej sprawy, jak i w aktach spraw dołączonych. Przesłuchani w niniejszej sprawie świadkowie - wszyscy zawnioskowani przez stronę powodową - złożyli w zasadzie spójne oraz konsekwentne zeznania. Należy zauważyć jednak, iż przesłuchane w niniejszej sprawie w charakterze świadków osoby to w większości (...), zainteresowani rozstrzygnięciem niniejszej sprawy na korzyść powódki. Jak wynika ze złożonego na rozprawie w dniu 26 listopada 2015 r. oświadczenia pełnomocnika powódki, będącego jej pracownikiem, przedmiotowe powództwo zostało wytoczone na żądanie (...). Z tych względów zeznania przesłuchanych w sprawie świadków nie były w pełni obiektywne i zostały ocenione przez Sąd z pewną dozą ostrożności.

W niniejszej sprawie powódka domagała się zakazania pozwanemu naruszania posiadania części działki nr (...) położonej we wsi S., przylegającej do drogi gminnej o nr (...), która - według strony powodowej - od kilkudziesięciu lat służyła (...) i stanowiła część drogi gminnej, poprzez zaniechanie grodzenia jej stałym, betonowym płotem. Po dokonaniu wszechstronnej analizy całokształtu zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego Sąd uznał, że powództwo to o ochronę posiadania, oparte na treści art. 344 k.c., jest bezzasadne.

Stosownie do treści art. 344 k.c. przeciwko temu, kto samowolnie naruszył posiadanie, jak również przeciwko temu, na czyją korzyść naruszenie nastąpiło, przysługuje posiadaczowi roszczenie o przywrócenie stanu poprzedniego i o zaniechanie naruszeń. Roszczenie to nie jest zależne od dobrej wiary posiadacza ani od zgodności posiadania ze stanem

prawnym, chyba że prawomocne orzeczenie sądu lub innego powołanego do rozpoznawania spraw tego rodzaju organu państwowego stwierdziło, że stan posiadania powstały na skutek naruszenia jest zgodny z prawem. Roszczenie wygasa, jeżeli nie będzie dochodzone w ciągu roku od chwili naruszenia.

Jak wynika z powyższego przepisu, do przesłanek sądowej ochrony posiadania należą: samowolne naruszenie posiadania oraz dochodzenie roszczenia w ciągu roku od chwili naruszenia. Samowolne naruszenie posiadania polega na bezprawnym wkroczeniu w sferę władztwa faktycznego posiadacza. Kwalifikacja naruszenia jako samowolnego wymaga więc ustalenia, że osoba dokonująca naruszenia nie była do tego upoważniona, tzn. że było ono obiektywnie bezprawne, przy czym zła lub dobra wiara nie ma żadnego znaczenia. Naruszenie posiadania tylko wtedy nie będzie samowolne, gdy istnieje podstawa prawna usprawiedliwiająca wkroczenie w zakres cudzego posiadania. Podstawą taką może być wyraźny przepis prawa, orzeczenie sądowe, decyzja administracyjna, a także zgoda samego posiadacza (zob. kom. do art. 344 k.c. [w:] Stanisław Rudnicki, "Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga druga. Własność i inne prawa rzeczowe", LexisNexis 2006). Należy w tym miejscu wskazać na zasługujący w pełni na aprobatę pogląd Sądu Najwyższego, zgodnie z którym wprowadzenie w posiadanie nieruchomości osoby, której nieruchomość ta przypadła w wyniku decyzji o scaleniu, a która nigdy przedtem nie posiadała jej, nie jest samowolnym naruszeniem posiadania (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 30 grudnia 1970 r., III CZP 83/70).

Mając na uwadze powyższe rozważania prawne, stwierdzić należy, iż w niniejszej sprawie pozwany I. G. został wprowadzony w posiadanie przedmiotowej działki gruntu, która mu przypadła w wyniku prawomocnego orzeczenia sądu o rozgraniczeniu nieruchomości. Nie można mówić w tym przypadku o samowolnym naruszeniu posiadania, gdyż istniała podstawa prawna usprawiedliwiająca wkroczenie przez pozwanego na przedmiotowy grunt. Podstawę tą stanowiło prawomocne postanowienie tutejszego Sądu z dnia 29 września 2014 r. sygn. akt VI Ns 83/14 o rozgraniczeniu.

Ponadto trudno w niniejszej sprawie przyjąć, że w ogóle miało miejsce posiadanie przedmiotowej nieruchomości przez Gminę N..

Stosownie do art. 336 k.c. posiadaczem rzeczy jest zarówno ten, kto nią faktycznie włada jak właściciel (posiadacz samoistny), jak i ten, kto nią faktycznie włada jak użytkownik, zastawnik, najemca, dzierżawca lub mający inne prawo, z którym łączy się określone władztwo nad cudzą rzeczą (posiadacz zależny). Z art. 336 k.c. wynika, że posiadanie jest określonym rodzajem władztwa nad rzeczą. W rozumieniu tego przepisu, na posiadanie składają się dwa elementy: element fizyczny (*corpus*) oraz element psychiczny (*animus*). Pierwszy z nich oznacza, że pewna osoba znajduje się w sytuacji, która daje jej możliwość władania rzeczą w taki sposób, jak mogą to czynić osoby, którym przysługuje do rzeczy określone prawo, przy czym nie jest konieczne efektywne wykonywanie tego władztwa. Drugi element zaś oznacza wolę wykonywania względem rzeczy określonego prawa dla siebie. Wola ta manifestowana wobec otoczenia wyraża się w takim postępowaniu posiadacza, które wskazuje na to, że uważa się on za osobę, której przysługuje do rzeczy określone prawo. Zamiar władania rzeczą "dla siebie" pozwala odróżnić posiadanie od dzierżenia (art. 338 k.c.). Pomimo że posiadanie nie jest prawem podmiotowym, a jedynie, według dominującego poglądu, stanem faktycznym, kodeks cywilny wiąże z nim szereg skutków prawnych. W szczególności posiadanie pozostaje pod ochroną prawną na wypadek jego naruszenia. Zgodnie z art. 342 k.c. nie wolno naruszać samowolnie posiadania, chociażby posiadacz był w złej wierze. Naruszeniem posiadania jest takie zachowanie określonej osoby, którego skutkiem jest wkroczenie w sferę władztwa posiadacza. Jak już powyżej wskazano, sądowa ochrona przysługuje posiadaczowi, gdy naruszenie jego posiadania było samowolne.

Sądowa ochrona posiadania jest realizowana w procesie (art. 478-479 k.p.c.). Zgodnie z art. 478 k.p.c. sąd bada w sprawach o naruszenie posiadania jedynie ostatni stan posiadania i fakt jego naruszenia, nie rozpoznaje natomiast prawa do spornej rzeczy ani dobrej wiary pozwanego. Warunkiem uwzględnienia powództwa jest więc udowodnienie przez stronę powodową, że doszło do zmiany stanu posiadania, a więc, że obecny stan posiadania jest inny niż poprzedni, a zaistniała zmiana jest wynikiem naruszenia polegającego na bezprawnym działaniu strony pozwanej.

Występujący w charakterze pełnomocnika Gminy jej pracownik A. S. na rozprawie w dniu 26 listopada 2015 r. podał, że teren, którego dotyczy powództwo nie był utwardzony i nie było tam urzędzonej drogi. Natomiast z zeznań przesłuchanych w sprawie świadków wynika, że teren ten przed pobudowaniem ogrodzenia przez pozwanego służył w razie potrzeby do mijania się, zawracania w szczególności większym sprzętem rolniczym i innymi pojazdami przez mieszkańców wsi, jak i osoby nie będące mieszkańcami wsi, czy też jako miejsce zabaw dzieci, miejsce odprawiana obrzędów religijnych związanych w szczególności z uroczystością święcenia pól. Zdaniem Sądu najlepiej obrazują stan istniejący na przedmiotowej działce przed pobudowaniem ogrodzenia przez pozwanego zeznania świadka H. T., który podał, że: "Nikt nie posiadał tego fragmentu, kto chciał, to po nim przejeżdżał. Ten plac był niczyj. Ludzie jeździli po tym placu, kto chciał to przejeżdżał. Ja sam jeździłem" oraz zeznania świadka J. B., który podał: "Tam raczej nikt nie użytkował, tylko przejeżdżano, w razie biedy tam ktoś wóz postawił. Na tym rogu raczej nikt nie jeździł, chyba że komuś wypadło". W świetle powyższych okoliczności wynikających z zeznań świadków nie można przyjąć, by w ogóle miało miejsce władczenie przedmiotowym gruntem, posiadanie go, przez powódkę przed wprowadzeniem pozwanego na ten grunt w dniu 29 września 2015 r.

Niezależnie jednak od powyższego, w niniejszej sprawie bez wątpienia nie miało miejsca bezprawne działanie pozwanego i nie doszło do samowolnego naruszenia posiadania. Dlatego też wywiedzione przez powódkę powództwo o ochronę posiadania nie mogło zostać uwzględnione.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w pkt I sentencji wyroku.

O kosztach rozstrzygnięto na zasadzie art. 98 § 1 k.p.c., zgodnie z którym to przepisem strona przegrywająca proces powinna zwrócić stronie wygrywającej poniesione koszty procesu. Powódkę jako stronę przegrywającą proces obciążyła więc całość kosztów procesu, obejmujących koszty zastępstwa procesowego pozwanego przez profesjonalnego pełnomocnika, będącego adwokatem w wysokości przewidzianej w § 8 pkt 4 rozporządzenia MS z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2013.461 ze zm.) wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa (pkt II sentencji postanowienia).